

IPCEI: projecten van gemeenschappelijk Europees belang

Laatst gewijzigd op 5 jun 2024

Wat houdt de maatregel in

IPCEI is de afkorting van 'Important Projects Common European Interest': belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang. Hiermee stimuleert de EU de lidstaten om middelen te bundelen in grote geïntegreerde projecten die bijdragen aan de concurrentiekracht van de Unie. Via zo'n projecten kunnen aanzienlijk marktfalen of grote maatschappelijke uitdagingen aangepakt worden waar er anders geen oplossing zou komen. Europa voorziet geen rechtstreekse projectfinanciering maar biedt via IPCEI de lidstaten de mogelijkheid tot een ruimere toekenning van staatssteun.

Het zijn de lidstaten die een IPCEI-project initiëren. Zowel ondernemingen als kennisinstellingen kunnen deelnemen aan een IPCEI-project. Ook consortiums zijn mogelijk.

Wie komt in aanmerking

Alle economische actoren (ondernemingen, kennisinstellingen,...) kunnen deelnemen aan een IPCEI-project, op voorwaarde dat ze technologisch leiderschap tonen en bereid zijn om samen te werken met andere Europese innovatieleiders in de betrokken sector, met het oog op de ontwikkeling van de gehele waardeketen in Europa. Ook consortiums zijn mogelijk.

Er nemen steeds meerdere ondernemingen uit meerdere lidstaten deel aan een IPCEI project.

Enkel ondernemingen kunnen als directe partner deelnemen. Kennisinstellingen kunnen wel deelnemen als indirecte partner of als partner (onderaannemer) van een onderneming die optreedt als directe partner.

Indirecte partners zijn partners die geen financiering via de verruimde staatssteun vragen. Zij zijn deel van het netwerk maar maken geen deel uit van de aanmelding naar de EU toe. Zij kunnen deelnemen met eigen middelen of met financiering door de nationale/regionale overheid binnen de bestaande kanalen.

Uitsluiting

De onderneming mag niet in moeilijkheden verkeren ([Richtlijn van de Europese Commissie voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden \(punt 2.2.\)](#)) op het moment dat de beslissing over eventuele steun wordt genomen.

De onderneming mag niet onderhevig zijn aan een terugvordering van steun die in een beschikking van de Europese Commissie als onrechtmatig en onverenigbaar wordt geacht.

Wat komt in aanmerking

Voorwaarden

Volgende types activiteiten zijn mogelijk in IPCEI:

- O&O&I-projecten (onderzoek, ontwikkeling en innovatie).
- Projecten met een eerste industriële toepassing (first industrial deployment-FID). Deze moeten steeds de ontwikkeling mogelijk maken van een nieuw product of een nieuwe dienst met een sterke onderzoeks- en innovatiecomponent en/of de ontwikkeling van een fundamenteel nieuw productieproces.
- Infrastructuurprojecten voor milieu, energie, vervoer of gezondheid. Deze moeten van groot belang zijn voor de strategie van de Unie of een aanzienlijke bijdrage leveren aan de interne markt en een open access karakter hebben.

Een project moet doorgaans aan volgende voorwaarden beantwoorden:

- De onderneming moet aansluiten bij de gespecificeerde waardeketen.
- In geval van een O&O&I project moet het voorgestelde technische en industriële project zeer innovatief zijn en verder gaan dan de huidige spits technologieën en kennis op dat gebied (state of the art).
- Het project kan alleen worden ondersteund als er sprake is van marktfalen, waardoor het niet kan worden uitgevoerd zonder dergelijke steun.
- Er moet een belangrijke samenwerkingsdynamiek zijn binnen de Europese Unie.
- De onderneming moet zich ertoe verbinden om de nieuw verworven kennis, verworven in het kader van de gefinancierde werkzaamheden, te verspreiden (Spillover). Dit niet alleen onder haar klanten, leveranciers en projectpartners, maar in de hele Europese Unie. Het IPCEI-project moet het mogelijk maken de verworven kennis op zeer grote schaal te verspreiden, ongeacht of die al dan niet beschermd is door een titel of een intellectueel eigendomsrecht. De mechanismen voor de kennisverspreiding moeten zeer duidelijk in de projectportfolio's van de bedrijven worden uitgewerkt. De beschermde resultaten zullen onder eerlijke, redelijke en niet-discriminerende marktvoorwaarden worden verspreid.
- Startende ondernemingen komen potentieel in aanmerking; in dat geval moet het dossier door de toekomstige aandeelhouders worden ingediend.
- Het technische project van de onderneming moet door de begunstigde onderneming worden medegefinancierd en kan eventueel ook met andere Europese fondsen worden gefinancierd.

Overzicht IPCEI-projecten

Momenteel neemt België deel aan de volgende IPCEI projecten. De oproepen tot deelname zijn afgesloten.

- [IPCEI in micro-elektronica](#)
- [IPCEI in Cloud-technologieën](#)
- [IPCEI in de gezondheidssector](#)
- [IPCEI in de waterstofsector](#)

Omvang steun

IPCEI is geen Europees financieringsprogramma.

Overheden mogen aan projecten die onderdeel zijn van een IPCEI meer steun geven dan binnen de gebruikelijke staatssteunkaders. Naast officiële goedkeuring door de Europese Commissie (EC) voor deze extra steun, moeten de overheden ook voldoen aan bepaalde criteria uit de IPCEI-mededeling van de EC.

Er is steeds cofinanciering vereist van de deelnemende ondernemingen.

De maximale steun wordt bepaald door een funding gap berekening: de Commissie vraagt een engagement van de bedrijven om voldoende middelen in te zetten, maar wil geen projecten goedkeuren die zonder staatssteun ook zouden doorgaan. Daarom worden enkel projecten aanvaard met een duidelijk marktfalen waar staatssteun vereist is en proportioneel is. Dit gebeurt via een funding gap analyse. Bij uitvoering zonder steun zullen de projecten niet rendabel zijn, omdat de uitgaven voor de projectkosten ruimer zijn dan de inkomsten, wat tot uiting komt in een negatieve netto actuele waarde (Net Present Value - NPV) voor de hele productcyclus. De Commissie wenst de steun te beperken tot wat minimaal vereist is om het project te laten doorgaan, dus om de negatieve NPV tot nul te brengen. Dit is de funding gap, die de basis vormt om de steun te bepalen.

Aanvraagprocedure

Het zijn de lidstaten die een IPCEI project initiëren.

De opstart van een IPCEI begint met een oproep voor 'expressions of interest' (Oproep tot indiening van blijken van belangstelling: OIB) door de lidstaten om een zo ruim mogelijke groep van bedrijven de kans te bieden deel te nemen. In België wordt dit gezamenlijk georganiseerd door FOD Economie en de regio's die instaan voor financiering.

Om een IPCEI project op te starten in België zal de FOD Economie eerst een OIB lanceren.

Het doel van dergelijke oproep is een overzicht op te stellen van geïnteresseerde partijen met relevante en voldoende rijpe projecten die kunnen worden opgenomen in de Belgische bijdrage aan een gezamenlijk Europees IPCEI-project voor de ontwikkeling van de desbetreffende waardeketen.

De informatie over de OIB wordt ook verspreid via de VLAIO website en nieuwsbrief als Vlaanderen deelneemt aan dit IPCEI-project.

Ondernemingen kunnen dan voor de deadline hun interesse kenbaar maken.

De expressions of interest worden vervolgens overgemaakt aan de financierende overheden die op basis hiervan een portfolio kunnen opstellen. Doorgaans volgt een tweede ronde met meer uitgewerkte voorstellen.

Na indiening van uitgewerkte aanvragen en doorlichting hiervan door de financierende overheden worden de geschikte aanvragen via FOD Economie aangeleverd aan een Europese coördinator waar ze gebundeld worden in een overkoepelend project op Europees niveau. Dat wordt aangeboden ter kennisgeving (notificatie) aan de Commissie samen met de individuele bedrijfsbijdragen.

In België gebeurt de financiering door de gewesten en in sommige gevallen ook door de federale overheid. De notificatie verloopt via de federale overheid. De opvolging gebeurt in nauwe samenwerking tussen de actoren.

In geval van goedkeuring kunnen de lidstaten verruimde steun aanbieden. Hiertoe dienen de bedrijven een vraag tot financiering aan de verantwoordelijke overheid te richten. Na evaluatie en goedkeuring kan de steun toegekend worden.

Blijf op de hoogte

Wil je op de hoogte blijven van wijzigingen van deze maatregel én andere maatregelen in de Subsidiedatabank van VLAIO? Dat kan via de gratis [Nieuwsbrief van de Subsidiedatabank](#).

Contact

Meer informatie kan je vinden op de website van FOD Economie en VLAIO. De contactpersonen van de verschillende specifieke IPCEI projecten kan je terugvinden op de webpagina van VLAIO.

Een overzicht van de fysieke kantoren van VLAIO kan je vinden op de [website > adressen](#). Neem bij voorkeur contact op met VLAIO via e-mail of telefoon. Toch iets via de post bezorgen? Alle VLAIO-kantoren hebben voortaan het onderstaande postadres.

FOD Economie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
België

economie.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/projectoproepen/belangrijke-projecten-...

VLAIO

Koning Albert II-laan 15 bus 331
1210 Brussel
België

T 0800 20 555

www.vlaio.be/nl/begeleiding-advies/groei-innovatie/samenwerken-om-te-innoveren/...

Maarten Sileghem (IPCEI
overkoepelend)

maarten.sileghem@vlaio.be

Elsie De Clercq (IPCEI
overkoepelend)

elsie.declercq@vlaio.be